

Zahranično-obchodná politika

Je súhrn zásad (pravidiel), prostriedkov a opatrení, ktorými štát ovplyvňuje ZO.

SR sa stala 1. mája 2004 členom EÚ a odvtedy sa zmenilo postavenie SR v obchodovaní voči ostatným členským štátom. SR sa stalo súčasťou colného územia EÚ. EÚ je colnou úniou voči 3 krajinám majú colné sadzby, rovnaké obmedzenia. Voči členským štátom nemajú obmedzenia ani colné sadzby. Rozdelenie štátov podľa členstva v EÚ: členské štáty a tretie štáty.

Členské štáty EÚ: Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Belgicko, Holandsko, Poľsko, Slovinsko, Luxembursko, VB, Dánsko, Írsko, Grécko, Malta, Bulharsko, Španielsko, Portugalsko, Fínsko, Švédsko, Rakúsko, Maďarsko, Rumunsko, SR ČR, Estónsko, Cyprus, Litva, Lotyšsko.

Obchodovanie EÚ medzi 3 štátmi upravujú iné zákony ako obchodovanie medzi EÚ. Pohyb tovaru medzi EÚ a 3 štátmi = **Colný kódex**. V SR platí **Colný zákon** nesmie byť v rozpore s colným kódexom.

Obchodovanie medzi štátmi Eu z pohľadu SR nazývame INTRAKOMUNITÁRNY OBCHOD.

Pri obchodovaní medzi členskými štátmi EU ide o **odoslanie a prijatie**. 1. januára 1993 bol na území EU vytvorený jednotný trh. Boli zrušené hranice medzi členskými štátmi a colné kontroly na nich. SR sa vstupom do EU stalo súčasťou jednotného trhu. Štatistický úrad SR využíval jednotný colný doklad kým sa stalo SR členom EU. Ako sme v EU zaviedol **INTRASTAT systém**. Intrastat systém zbiera údaje priamo od podnikov, ktoré tovar primajú a odosielať a potom zostavujú štatistiky v rámci EU.

Intrastat využitie: zostavenie štatistiky ZO medzi krajinami EU

na sledovanie vývoja trhu

na zostavovanie štatistiky v globálnom obchode (celosvetovom)

Intrastat SR je štatistické zisťovanie uskutočňované v SR.

Spravodajská povinnosť informácie o prijatí a odoslaní tovaru predkladajú spravodajské jednotky – podniky FO-PO tie podniky, ktoré sú registrované v SR ako platitelia DPH. Ak prijali alebo odoslali tovar v hodnote, ktorá je rovná alebo vyššia ako prah oslobodenia. Spravodajské jednotky musia sledovať osobitne hodnotu prijatého a osobitne hodnotu odoslaného tovaru.

Zjednodušená spravodajská povinnosť sa týka podnikov, ktoré sú povinné dávať hlásenia. Hodnota prijatého alebo odoslaného tovaru je nižšia ako Práh oslobodenia. Práh zjednodušenia v ňom sa nachádza len 10 najvýznamnejších podpoložiek kombinovanej NOMENKLATÚRY – je súhrn názvov určitého druhu tovaru. Ak je spravodajská jednotka povinná predkladať INTRASTAT- SK hlásenia ale v sledovanom období sa neuskutočnilo žiadne prijatie alebo odoslanie tovaru podáva NULOVÉ HLÁSENIE. Všetky hlásenia sa môžu podať aj v elektronickej podobe.

Obchodovanie medzi EU a 3 štátmi z pohľadu SR nazývame EXTRAKOMUNITÁRNY OBCHOD.

Tu sa používajú pojmy **vývoz a dovoz**. Obchodovanie EU sleduje **EXTRASTAT systém**.

Colný sadzobník je systematické usporiadanie výrobkov podliehajúcich clu a colným sadzbám.

Spoločný colný sadzobník štáty EU používajú pri obchodovaní s 3 štátmi. Tovary sú roztriedené do tried, kapitol, podpoložiek. Každý tovar má 8 miestny číselný kód. Každý rok sa mení. Pozrieť kombinovaná nomenklatúra. Má 4 stĺpce: 1 stĺpec – číselný znak

2 stĺpec – opis tovaru

3 stĺpec – zmluvné colné sadzby

4 stĺpec - doplnkové jednotky

Integrovaný colný sadzobník je integrovaný sadzobník EU. Súhrn ciel (tarifná legislatíva) a obchodnej legislatívy. Obchodno-politické opatrenie (zákaz, obmedzenie (vývoz, dovoz)). Predstavuje elektronickú databázu. 10 miestne číselné označenie. Každý štát ich dopĺňa o národné opatrenia napr. DPH, spotrebné dane.

Opatrenia EU sú nástroje, pomocou ktorých sa uplatňuje obchodná a tarifná legislatíva EU na vyvázenie tovaru voči 3 krajinám. Opatrenia EU sú: **dovozné a vývozné** podľa smeru obchodu

tarifné a netarifné podľa vplyvu na výpočet colného dlhu

Tarifné sú vyjadrené tarifnou sadzbou. Napr. colná sadzba voči 3 krajinám. Znížené clo (tarifné zníženie) uplatňuje sa na 6 mesiacov.

Netarifné sa vyjadruje inak ako clom. Napr. Netarifné kvóty (limit) určujú limit dovozu, vývozu. Zákaz vyvážať a dovážať tovar v EU.

Charakteristika a druhy ciel

Clo je platba, ktorú vyberá štát za dovoz a vývoz. Je základný nástroj na ovplyvňovanie ZO.

Funkcie cla: **Fiškálna (rozpočtová)** – clo je príjmom štátneho rozpočtu.

Obchodnopolitická - clo je hlvným prostredkom na uskutočňovanie obchodnej politiky štátu.

Môže byť: **protekcionalistická (ochraná)** jej cieľom je ochrana domáceho trhu pred zahraničn. konkurenciou
liberálna (voľná) jej cieľom je podporovanie konkurencie na domacom trhu.

Cenotvorná funkcia – clo je súčasťou ceny pri predaji tovaru. Zvyšuje predajnú cenu.

Štátny rozpočet je centralizovaný peňažný fond štátu. 25% ide do rozpočtu SR a 75% ide do spoločného rozpočtu EU.

Obchodná politika je súhrn opatrení a zásad, napr. v oblasti ciel, daní poplatkov.

Druhy ciel z obchodno-politického hľadiska

Autonómne je určené štátom, voči všetkým 3 krajinám.

Zmluvné platí voči štátu, ktorý má EU uzavretú dohodu obsahujúcu **doložku najvyšších výhod** – je záväzok zmluvných strán, že si navzájom poskytnú všetky výhody. Používa sa ak je členom **GATT** (premenovalo) **WTO** svetová obchodná organizácia (všeobecná dohoda o clách a obchode).

Druhy ciel podľa účelu

Dovozné najviac sa používa, slúži na ochranu domácich podnikov. Zvyšuje cenu dovážaného tovaru.

Vývozné vzťahuje sa na vývozný tovar. Zvyšuje cenu tovaru, ktoré sa predáva v zahraničí. Štát ho stanovuje ak nechce aby sa tovar vyvážal.

Antidampingové veľmi nízke. Má chrániť domácich výrobcov proti dovozu tovaru za dampingové ceny.

Vyrovňavacie používa sa na ochranu domácich výrobcov ak vývozca vo svojej krajine dostal príspevok na výrobu alebo vývoz a preto chce vyviesť za nízku cenu.

Preferenčné má zvýhodniť určitú krajinu používaním zvýhodnených colných sadzieb na základe obojstranej dohody.

Odvetné odplata voči štátu, ktorý sťažil dovoz tovaru do svojej krajiny diskriminuje ju. Navzájom sa diskriminujú.

Doplnkové najčastejšie sa ukladá na poľnohospodárske produkty.

Druhy ciel podľa spôsobu výpočtu

Špecifické vyjadruje sa v naturálnych jednotkách. Je vyjadrené hodnotou za 1 množstva (kus, kg, m).

Valorické (hodnotové) používa najviac, počíta sa v %. Vypočíta sa ako % -ný podiel z colnej hodnoty tovaru. (colná hodnota 300€, colná sadzba 10%, výška cla 30€)

Kombinované kombinácia špecifického a valorického cla.

Colné režimy

Sú predpisy, ktoré upravujú prepravu tovaru cez colnú hranicu = štátna hranica SR s 3 štátmi.

Druhy colných režimov:

Voľný obeh tovar z 3 štátu získa štatút Spoločenstva, trvale zostane na území EU.

Tranzit vtúpy do EU a vystúpy z EU do 3 krajiny.

Colné uskladňovanie umožňuje tovar z 3 krajiny sa uloží v sklade EU.

Môže sa uložiť: **vo verejnom colnom sklade** uskladňuje akákoľvek osoba
v súkromnom colnom sklade len majiteľ skladu skladuje

Aktívny zušľacht'ovací styk z 3 štátov sa dovezie tovar do EU prepracuje sa. Nepodlieha dovoznému clu.

Výrobky sa vyvezú späť. Pre SR je výhodný: podporuje vytvorenie nových pracovných miest
zahraničný dodávateľ platí za prepracovanie tovaru

Pasívny zušľacht'ovací styk zo Sr do 3 krajiny sa vyvezie tovar. Tam sa prepracuje a dovezie sa späť.
Neplatí sa clo.

Prepracovanie pod colným dohľadom tovar z 3 štátu sa spracuje na území EU a zmenia sa jeho vlastnosti alebo stav. Tovar bude prepustený do voľného obehu.

Dočasné použitie tovar z 3 krajiny sa dovezie na územie na územie EU. Dočasne sa tovar použije na území EU a po určitom čase vyvezie sa v nezmenenom stave späť.

Vývoz umožňuje, aby tovar EU opustil územie EU a bol vyvezený do 3 štátu, s cieľom trvale ho tam ponechať.

Tovar Spoločenstva je tovar úplne získaný alebo vyrobený na území EU a dovezený do voľného obehu na území EU.

Colný dohľad činnosťou colníkov, zameraná na dodržiavanie colných predpisov.

Colné konanie

Je činnosť, ktorej účelom je rozhodnúť či sa tovar prepustí do navrhovaného režimu, za akých podmienok alebo sa na ňu prideli navrhované colne schválené určenie.

Colné schválené určenie vyjadruje čo možno s tovarom robiť, keď prekoná colnú hranicu.

Môžu byť prípady:

- prepustenie do colného režimu
- umiestnenie tovaru do slobodného pásma alebo slobodného skladu
- tovar sa vyvezie späť
- tovar je zničený pod colným dohľadom (pri nepovolenom prevážaní cigariet)
- tovar sa ponechá v prospech EU (predá sa, dá) (nezničí sa)

Slobodný sklad časti colného územia EU alebo objekty na tomto území, ktoré sú oddelené od ostatného colného územia.

Colné konanie sa začína podaním **colného vyhlásenia**.

Colné vyhlásenie (deklarácia) je prejav vôle deklaranta, ktorým navrhuje prepustiť tovar do príslušného colného režimu. Colné vyhlásenie podáva **Deklarant**. Môže sa nechať zastupovať **špeditérom**.

Deklarant je osoba, ktorá podáva colné vyhlásenie vo vlastnom mene alebo osoba v mene ktorej sa colné vyhlásenie podáva. Zodpovedá za všetky povinnosti v colnom konaní.

Zastúpenie špeditérom môže byť:

Priame ak zástupca koná v mene a v prospech inej osoby

Nepriame ak zástupca koná vo vlastnom mene, ale na účet inej osoby

Formy colného vyhlásenia: **Písomné** podáva sa na tlačive, „Jednotný colný doklad“ skratka JCD

Ústne

Vyhlásenie prostredníctvom zariadenia na spracovanie a prenos údajov

Vyhlásenie iným (konkludétnym) činom

Colné vyhlásenie musí byť doložené všetkými dokladmi. Výsledkom colného konania je **rozhodnutie v colnom konaní**. Musí mať predpísané náležitosti. Treba odpovedať. Súčasťou colného konania je vymeranie cla.

Postup pri colnom konaní

Pri vývoze tovaru do 3 štátov:

1. vystavenie colného vyhlásenia
2. predloženie colnému úradu
3. colná kontrola
4. uzatvorenie colnou uzáverou PLOMBOU
5. prepustenie tovaru
6. potvrdenie výstupu do 3 štátov

Pri dovoze tovaru z 3 štátov:

1. vystavenie colného vyhlásenia
2. predloženie colného návrhu na colné konanie deklarantom
3. colná kontrola
4. zistenie colnej hodnoty
5. vymeranie colného dlhu

Postup a spôsob výpočtu colného dlhu:

Colný dlh tvorí: clo, spotrebné dane, DPH

Výpočet cla:

1. nomenklatúrne zatriedenie tovaru pod príslušnú podpoložku colného sadzobníka
2. vyhľadanie príslušnej colnej sadzby
3. výpočet cla

Základom na vymeranie cla je **colná hodnota tovaru**. Tvoria ju: vlastná cena tovaru; poistné; úroky.

Pri používaní valorickej colnej sadzby sa clo vypočíta:

$$CLO = \frac{\text{colná hodnota} \times \text{colná sadzba podľa Spoločného colného sadzobníka}}{100}$$

